

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete

8200 Veszprém, Jutasi út 18/2.

X. évfolyam 2013/2. sz.

„Azok a könyvek, melyek a könyvtárak polcain szunnyadnak, még nem készek, vázlatosak, magukban semmi értelmük. Ahhoz, hogy értelmet kapjanak, te kellesz, olvasó!” (Kosztolányi Dezső)

A könyvtár egyrészt nyújtja a közösség élményét, hiszen az olvasás révén együtt vagyunk a szerzővel, a közös tér révén pedig a más írókkal és alkotásokkal találkozó többi olvasóval is. Könyvtárban időzni ünnep, melyben hallhatóvá válik az együttlétben megélt eszmélődő csönd. Ebben az együttlétben ki-ki tiszteli a másikat meghitt, elmélkedő magányát, vagy éppen a felfedezés vágyától ösztönzött, könyvekben szenvedélyesen lapozó kutató munkáját.

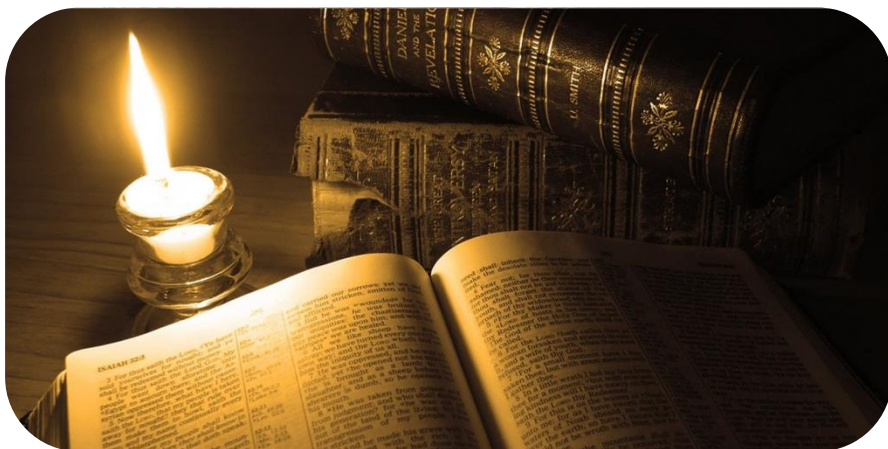
Az olvasás éltető és életre rácsodálkoztató élmény az olvasó ember számára. Nyelvi, földrajzi és időbeli határokon lé-

pünk át a könyvek vagy cikkek révén. Még el nem ért, vagy éppen már elhagyott vidékek elevenednek meg a könyvek lapjain, évezredekkel ezelőtti kultúrákba csöppenhetünk általuk.

Számítógépes adatbázisoknak köszönhetően tengeren túli folyóiratok sokasága válik elérhetővé számunkra, amelyekről korábban nem is hallottunk, jóllehet szakmai érdeklődésünk szempontjából fontos írásokat közölnek.

Az olvasó elméje, képzelőereje, értő párbeszéde évtizedekkel és évszázadokkal ezelőtt leírt művekkel inspirált gondolatai életre keltik, sőt továbbbeszövik, új alkotások forrásaivá teszik a könyvtárban őrzött tartalmakat.

Szatmári Györgyi – Szabó Xavér OFM
Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola, Bibliatudomány Tanszék

Beszámoló a XX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválról

2013. április 18-21-e között ismét a Millenáris adott otthont az immár huszadik alkalommal megrendezett Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválnak. Az Ünnepi Könyvhét mellett e regionális jelentőségű nemzetközi fesztivál idei díszvendége Olaszország volt, ez alkalommal egy olyan ország, amelyik már korábban is jelen volt díszvendégként. A látogatók több mint 500 hazai és külföldi kiállító standját böngészhették végig, de a folyamatosan zajló rendezvények is színes programokat kínáltak a könyvhöz, a könyvtárhoz közel állóknak.

Könyvtár szakmai szempontból fontos, új információkat szerezhetünk Bakos Klárának, az MKE elnökének köszöntőjével kezdődő, a digitális tartalmak keletkezésével, „jelenlétével”, jövőjével kapcsolatos előadásokból. A *Tartalmak a digitális térben – digitális jelen-lét* című konferencia előadásai valóban jelenről és jövőről tájékoztattak. *Farkas Gábor Farkas*, az OSZK Régi Nyomatványok Tára munkatársa az elmúlt időszak digitális projektjeiről, a minimum és maximum digitalizálandó célokról beszélt *Régi magyar könyvek a neten* előadásában. Kiemelte a Brill projektet, a „digicere-programot”, amelynek keretében szlovák és erdélyi könyvtárak

számára digitalizáltak az OSZK-ban fellelhető anyagot, ezekért cserébe ugyanannyi képkockát kaptak az említett könyvtárakból a számunkra fontos, de hazai könyvtárakban fel nem lelhető digitalizálandó dokumentumokból. A projekt során semmiféle pénzmozgás nem történt. A már elektronikus formában megtalálható anyag elérhető az OSZK katalógusából és a OSZK Digitális Könyvtárból is.

Az Arcanum Adatbázis Kiadó ügyvezető igazgatója, *Biszak Sándor* elmondta, hogy jelenleg havonta 400-500 ezer oldal digitalizálását végzik, erre alkalmas, jó minőségű eszközökkel.

Az Arcanum Digitális Tudománytár célja a magyar szakfolyóiratok digitalizálása és szolgáltatása. Jelenleg 100 cím (történelem, irodalom, művészet, hivatalos lapok), 3,9 millió oldal érhető el az adatbázisból. Érdeességként kiemelte, hogy a legrégebbi, már nem élő folyóirat, amely az adatbázisból elérhető a Tudományos Gyűjtemény, amely 1817-ben indult, a legrégebbi, ma is élő pedig a Keresztény Magvető, amelynek 1861-2010 között megjelent számait digitalizálták. A szolgáltatás az EDUCATIO-on keresztül érhető el, sajnos csak egy erre dedikált felhasználói kör számára. Mint probléma

felmerül: lassan elfogynak a digitalizálható szakfolyóiratok, ezért az Arcanum Digitális Tudománytár 2-ben a napilapok, 3D-s történelmi térképek feldolgozását tervezik. Láthattuk az OSZK képeslapgyűjteményéből digitalizált adatbázist is, ahol a különböző funkciók (képeslap, térkép) összekapcsolásának eredményeként színes kép rajzolódik ki arról, hogy Európa mely országaiból, városaiból származtak a küldemények.

Markója Szilárd, az Országgyűlési Könyvtár igazgatója az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. képviselőjében beszélt alapvető feladataikról: céljuk a felsőoktatási és közoktatási tartalmak fejlesztése és szolgáltatása. Két projektet emelt ki: egyrészt a Digitális Tankönyvtárat (www.tankonyvtar.hu), amelyből a feltöltött tartalmak ingyenesen elérhetők. Másrészt a SciVerse e-book csomagot említette, amely 2012 szeptemberétől hozzáférhető a felsőoktatás és részben a tudományos kutatóhelyek arra jogosult intézményei számára. Beszámolt azokról a tervekről, amelyek eredményeként lehetőség nyílna az Elsevier Backfile Collections I-II. adatbázisokhoz való hozzáférésre.

Eszenyiné dr. Borbély Mária, a Debreceni Egyetem Informatikai Kar Könyvtárinformatikai Tanszékének munkatársa a *Digitális írástudás, digitális kompetenciák a statisztika tükrében* című előadása az Eurostat adatait vette alapul és arra kereste a választ, hogy milyen feladatai, lehetőségei vannak a könyvtárak-

nak, a könyvtárosoknak ezen a területen. A digitális kompetencia vizsgálata során két kérdést emelt ki: a 16-24 és a 25-76 éves csoportok körében: a „használt-e már számítógépet?” kérdésre válaszolók adatai azt jelzik, hogy Magyarország Európa középmezőnyében foglal helyet. Bemutatta azt is, hogy milyen az alap, közép és magas szintű számítógépes ismeretekkel rendelkező felhasználók aránya Európában, illetve Magyarországon.

A másik kérdés – szintén az említett korosztályok körében – a „használt-e már internetet?” volt. Az online hírlapolvasás, közösségi oldalakon való megjelenés, internetbank használat esetében rámutatott

a „nemzeti sajátosságok” megjelenésére. Elgondolkodtató a kérdés: hogyan lehetséges az, hogy bár a háztartásokban fellelhető számítógépek száma alacsonyabb Magyarországon több európai országhoz képest, mégis sokkal magasabb az online hírlapolvasók aránya.

Ramháb Mária *Digitális szolgáltatások – egy rendszerben közösen* előadásának kulcs-gondolata: a könyvtári rendszer egymásra épülő egységekből szerveződő egyetlen rendszer. Fontos az egységes számítógépes infrastruktúra, a nagy teljesítményű, megyei könyvtár által működtetett szerver. Az egyes egységekben (könyvtárakban) nincs önálló szoftvertelepítés, mindenki ugyanazt a rendszert használja. Így elkülöníthető a párhuzamos munka, koncentrálható a biztos szakmai tudás. Az előadó ezután bemutatta a Bács-Tudás-Tár projektet, amely célja,

hogyan a megye lakóinak, kulturális intézményeinek közösségi tudástára legyen. A kiemelt oldalak között említhető a Bács-Kiskun megyei közös katalógus, amely egy helyen gyűjti össze a közös katalógushoz csatlakozott könyvtárak állományának adatait. Másik érdekesség – a Bács-Tudás-Táron

belül – a Kodály Zoltán tudástár: a magyar zenetudomány kiválóságának munkássága iránt érdeklődő kutatók, tanulók figyelmére számít. Hasonló a Katona József tudástár, amely a magyar drámairodalom kiemelkedő alakját mutatja be. A programban részt vevő intézmények regisztráció után saját maguk szerkesztik és töltik fel a megyéhez, kisebb régiójukhoz tartozó tartalmakat.

A programot *Kenyeres István* – az NKA Közgýjteményi Kollégiumának vezetője – előadása zárta. *A Közgýjteményi Tartalmak és az NKA* címmel meghirdetett előadás elsősorban a 2012-es év digitalizálással kapcsolatos pályázatainak adatait,

tapasztalatait ismertette. Támogatást digitális tartalmak létrehozására vagy már létező, eddig publikálatlan digitális tartalmak szolgáltatásának megteremtésére lehetett kérni, eszközbeszerzésre önmagában nem. Újként jelent meg a digitalizáláshoz tartozó pályázatoknál egy betétlap,

amely a hosszú távú tervezést, az elvégzendő munka végiggondolását célozta. A továbbiakban nagyobb hangsúly kerül majd a biztonsági mentések készítésére, illetve egy közös portálról történő szolgáltatásra is lehetőség lesz. Az NKA

támogatásával készült digitális tartalmakat elérhetővé kell tenni majd egy közös portálról. (A www.hungaricana.hu oldal fejlesztése folyamatban van.) A kollégiumhoz beérkezett 97 pályázatból (ebből 42 könyvtári) 44 nyert támogatást, a könyvtárak között 22,3 millió forintot osztott szét az NKA.

Török Beáta

Sapientia Szerzetesi Hittudományi

Főiskola Könyvtára

BEMUTATJUK A BÁCS-TUDÁS-TÁR KULTURÁLIS KÖZÖSSÉGI PORTÁLT

■ Ismételten megtisztelő felkérést kaptunk a szerkesztő részéről: mutassuk be a BÁCS-TUDÁS-TÁR portált. Könyvtárunk – a Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára – alkotó tagja annak az összefogásnak,

amelyben megvalósulhatott ez a projekt. A Katona József Megyei Könyvtár hosszú évek óta igyekszik összefogni a megyében működő könyvtárakat. Könyvtárunk – egyházi gyűjtemény lévén – egy-egy kiállítás megnyitón, könyvbemutatón kívül

nem igazán ápolt szorosabb kapcsolatot a megyei könyvtárral. Ez a helyzet változott meg 2008-ban, amikor is egy európai uniós pályázatnak köszönhetően partnernek hívott bennünket Ramháb Mária, az intézmény igazgatója. A TIOP 1.2.3. projektben a Katona József Könyvtár mellett 4 másik, a megyénkben működő városi, illetve 1 nagyközségi könyvtárral közösen pályáztunk infrastrukturális fejlesztésre. Még igazából le sem zárult a pályázat, mikor három másik könyvtárral közösen a folytatás mellett döntöttünk. A TÁMOP 3.2.4. programban a lakosság tájékozódását, tanulását, olvasását támogató szolgáltatásfejlesztésre került sor, közel 70 millió forint értékben. A projekt 22 hónap alatt valósult meg, számos új szolgáltatást nyújtva a lakosságnak. A fejlesztés eredményeként elkészült a BÁCS-TUDÁSTÁR elnevezésű portál, amely összegyűjti azt a közös tudásanyagot, amelynek megőrzése, közkinccsé tétele a könyvtárak alapvető fontosságú feladata. Szolgáltatásaival és adatbázisaival megteremti az önálló tájékozódás feltételeit, ezzel hozzájárul az idelátogató emberek életén át tartó tanulásához is. A portál információt nyújt Bács-Kiskun megye valamennyi települési könyvtáráról, bemutatja a Bács-Kiskun Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatáshoz csatlakozó kistélepülések könyvtári szolgáltató helyeit és Kecskemét fiókkönyvtárait. Külön menüpont tájékoztat a megyében élő nemzetiségi lakosság könyvtári lehetőségeiről. A portált az

IQSYS Zrt. fejlesztette, akik a megyei könyvtár partnerei már hosszú idők óta. A keretrendszer vázát a Liferay portal motor szolgáltatja. A rendszert web2 elemekkel, sokrétű visszakereshetőséggel és új funkciókkal alakították ki. Az új technológia alkalmazásával a könyvtárosok – informatikusi beavatkozás nélkül – önállóan építhetik a portált, szerkeszthetik az internetes tartalmakat, új modulokat helyezhetnek el az oldalakon. Távoli bejelentkezéssel bárholnan, bármikor kapcsolódni lehet a portálhoz, így minden könyvtáros dolgozhat a tudástáron. Az olvasók számára is biztosítunk regisztrálási lehetőséget, így a bejelentkezett felhasználók extra tartalmakhoz kaphatnak hozzáférést. A főmenüben a könyvtárak címszó alatt gyakorlatilag a megyében működő összes könyvtárról tájékozódhatunk. Igazából az adatbázisok, tudástárak menüpontban találhatunk számunkra is hasznos információkat, hiszen akár a Katona József tudástár, Kodály Zoltán tudástár, Jeles személyek tudástára, Évfordulók, Történelmi és kegyeleti emlékhelyek a megyében segítik munkánkat. Mindenki számára jó szívvel ajánljuk, hogy látogasson el a www.bacstudastar.hu honlapra, mert nemcsak a megye közgyűjteményi életébe kaphat betekintést az idelátogató, hanem sok hasznos forrással, információval gazdagodhat.

*Bán Magdolna
Kecskeméti Református Egyházközség
Könyvtára*

„E JELBEN GYŐZNI FOGSZ!”

Egyháztörténeti kiállítás 2013.

2013-ban a Nagy Konstantin római császár által kibocsátott ún. milánói ediktum, a keresztények számára szabad vallásgyakorlást biztosító dokumentum 1700. évfordulójára emlékeznek világszerte. 1993-ban – éppen húsz éve – adta ki II. János Pál pápa „*Hungarorum Gens*” kezdetű bulláját, amelyben, az egyházmegyei határok országos módosításának részeként megszületett a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye. A Kalocsai Érseki Könyvtár idei időszaki kiállítása mindkét jeles évfordulóról megemlékezik.

Látogatóink a kiállított dokumentumokon keresztül megismerhetik a keresztényüldözések korától kezdve az egyház történetének elmúlt évszázadait. A milánói ediktum kiadását évszázadokon át tartó keresztényüldözés előzte meg. Cesareai Euszebiusz ókori történetíró forrásértékű munkájában részletesen beszámol az első századok keresztényüldözéseiről. A gyűjtemény 15. századi Euszebiusz-kódexét számos festett iniciálé díszíti. A kódex mellett 17-18. századi rézmetszetekkel illusztrált kötetek sorakoznak erről a korszakról, többek között a *Roma subterrannae* c. 1659-ben megjelent mű, mely az őskeresztények gyülekezőhelyeinek, a katakombáknak egyik első képes ismertetője.

Nagy Konstantin tette törvényessé a kereszténység gyakorlását a Római Birodalomban, eltörölve az üldöztetéseket. A nyolcadik századra a kereszténység jól láthatóan vezető vallássá vált Európában és a környező területeken, és megkezdő-

dött a megszilárdulás időszaka. A kiállításban számos 16-17. századi ábrázolás látható Nagy Konstantinról, többek között Hubert Goltzius német grafikus, történész 1557-ben megjelent munkája a császár képmásával. A római császárokat ábrázoló metszeteket az eredeti érmék felkutatása után készítette. A színezett fametszeteket időrendi sorrendben helyezte el, s mindegyik római császárról írt egy életrajzot elsősorban latin nyelven, de kiadta azokat németül, franciául és olaszul is. Goltzius könyve mellett az 1493-ban Nürnbergben megjelent Schedel-féle Világkrónika kézzel színezett fametszetén Konstantinápoly látképe csodálható meg.

A Nagy Konstantint követő évszázadokban a kereszténység elterjedt a Római Birodalom területén. A kiállítás számos hitértítő apostolnak, többek között Szent Patrik, Szent Kolumbán, Szent Márton személyének állít emléket. Jacobus de Voragine domonkos szerzetes *Arany Legendájában* olvasható a szentek életrajza. A könyv népszerűsége a középkorban minden képzeletet fölülmúlt, szinte minden európai nyelvre lefordították. A középkor iránt érdeklődő számára a *Legenda aurea* hatalmas, évezredes kultúrkincset közvetít. A híres mű 1488-as nürnbergi és az 1521-es strassburgi kiadása is látható.

A középkor világát és könyvművészetét átfogóan reprezentálják a kiállításban látható kódexek. A 13. században másolták mindössze pár milliméteres betűkkel hártavékony pergamenre a *Biblia latina*-t. A gyűjtemény egyik legértékesebb kézírata

Szent Pál leveleinek Petrus Lombardus 12. századi párizsi érsek kommentárjával ellátott, aranyozott iniciálékkal gazdagon díszített példánya.

Ez a kommentár ma már csupán néhány könyvtár feltve őrzött és kisszámú tudós által olvasott kincse. A könyvtáralapító Patachich Ádám érsek egy bécsi aukción vásárolta a könyvtár egyik legszebb pergamenkódexét. A 15. századi Zsoltáros-könyvet gazdagon díszítették aranyozott iniciálékkal és kisméretű szövegközi képekkel, miniatúrákkal.

Az újkor elején hatalmas lendülettel megindult hitterjesztői tevékenység előfeltételeit a nagy földrajzi felfedezések teremtték meg. A könyvtár térképgyűjteményének ritka darabjai szemléletesen mutatják be az újonnan felfedezett földrészeket. Látogatóink megcsodálhatják a térképészettörténet ritka gyöngyszemeit, többek között Girolamo Ruscelli Geográfájának 1564-es világtérképét, Honterus János *Kozmográfiai bevezetőjének* szív alakú világábrázolását 1558-ból, vagy a nagyméretű atlaszok közül Gerardus Mercator, Abraham Ortelius, Nicolaus Sanson mappáit.

Theodor de Bry flamand rézmetsző műhelyében a 16. sz. végén jelent meg az *America* című többkötetes gyűjtemény magas színvonalú metszetekkel. Bartolomeo de Las Casas spanyol domonkos szerzetes művei a kor értékes dokumentumai, a spanyol gyarmatosítás kezdeteinek legfontosabb forrásai. Kiállított művében a spanyol és portugál hódítók kegyetlenkedéseiről számolt be.

A kiállításban számos dokumentum állít emléket a különböző szerzetesrendek missziós tevékenységének. A jezsuiták,

valamint a kolduló rendek tagjai rendkívüli nehézségeket, sokszor emberfeletti áldozatokat, gyakran a vértanúhalált is vállalva terjesztették a keresztény hitet a távoli földrészekben. A hit terjesztéséhez használt különféle pl. kínai, hindusztán, tatár nyelvű Szentírások mellett páli nyelvű pálmalevelekre másolt buddhista meditatációs könyvbe is betekinthez az érdeklődő. Az egzotikus kéziratot Ceylon szigetén jezsuita misszionáriusok vásárolták a 16. században. Xavéri Szent Ferenc 1549-ben érkezett meg Japánba, ettől számítják a kereszténység elterjedését a szigetországban. A Japán missziók történetébe Xavéri Szent Ferenc levelei, Arnoldus Montanus útikönyvei, valamint 17-18. századi illusztrációk, térképek adnak bepillantást. A Miatyánk tibeti nyelvű fordítását Kanyó Gyula kalocsai pap másolta le, a kéziratos kötetben 254 különböző nyelvű változata olvasható.

A kiállításban helyet kaptak a Kalocsai Érsekség történetét bemutató dokumentumok. Az érsekséget alapító Szent István királyról, a koronát hozó Asztrik érsekről, a szent koronáról metszetekkel illusztrált leírások, Heltai Gáspár 1575-ben és Antonio Bonfini 1545-ben kiadott krónikái. Az érsekség történetét Katona István jezsuita történetíró 1800-ban megjelent két-kötetes munkájában foglalta össze. Katona István becses kéziratai mellett az egyházmegye első nyomtatásban megjelent térképe látható 1801-ből.

Az egyháztörténeti kiállítás az ország egyik legszebb könyvtártermében, Patachich Ádám érsek 18. századi barokk olvasótermében **2013. április 1. és 2013. december 31. között** tekinthető meg (hétfő kivételével naponta 9.00-17.00 óráig).

Fischerné Grócz Zita
Főszékesegyházi Könyvtár, Kalocsa

2013 A REFORMÁCIÓ ÉS TOLERANCIA ÉVE

AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZBAN

A REFORMÁCIÓI EMLÉKBIZOTTSÁG HATÁROZATA ALAPJÁN

A reformáció 500. évfordulóját előkészítő Reformációi Emlékbizottság újra összeült az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalában, hogy az aktuális fejleményekről tárgyaljon.

Az ülésen először Luther végrendelet fakszimile kiadásával kapcsolatban tárgyaltak a tagok. A Corvina Kiadó által kiadott korábbi könyv példányai elfogytak, így egyházunk is gondolkodik valamilyen újabb kiadásban. Egy regensburgi kiadó (Bückle und Boehl) is érdeklődik az anyag iránt, s szakmailag kompetens, ám közérthető megfogalmazású kommentárokkal látná el az újra kiadandó könyvet. Felvetődött a Luther Kiadó közreműködé-

se is, így a tárgyalások tovább folytatódnak a német féllel, Cselovszkyné dr. Tarr Klára és Csepregi Zoltán közreműködésével.

Örömdetes tény, hogy idén októberben a Luther Márton műveiből készülő sorozat újabb kötete jelenhet meg. A könyvbemutatóra 2013. október 30-án 17.00 órakor kerülne sor a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében. A kötet bemutatójával egy időben mutatkozna be a tübingeni konferencia, a Reformationstudien und Geschichte sorozat újabb kiadványa, valamint Kónya Péter Észak-Magyarországi hitvallások című kötete is.

Forrás: <http://www.ref500.hu/>

A tolerancia évszázada

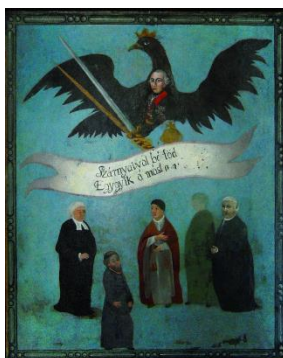
Protestáns egyházi élet a 19. század első felében

Kiállítás az Evangélikus Országos Múzeumban

Nyitva: 2013. április 30. – 2013. október 31.

Evangélikus egyházunk az idei évben a toleranciát tette témává. Kiállításunk azt a korszakot mutatja be, amikor a vallás tolerancia – vallási türelem – a leginkább meghatározta a magyarországi protestáns egyházak életét.

A „csendes ellenreformáció” idején, a 18. század nagyobb részében az állam-

hatalomnak az volt a meggyőződése, hogy csak az egyvallású ország lehet igazán stabil és erős. II. József a német felvilágosodás eszméit magáévá téve úgy vélte, hogy az állam és alattvalói érdekeit az szolgálja leginkább, ha a más felekezetűek szabadon gyakorolhatják vallásukat és szabadon állíthat-

ják tehetségüket maguk és a közösség felemelkedésének szolgálatába. Ezért adta ki 1781-ben türelmi rendeletét, amelynek köszönhetően 10 év alatt csak evangélikus gyülekezetből is több mint 200 alakult, majdnem megduplázva az egyházközségek számát.

Kiállításunk bemutatja azt a II. József kultuszt, amely röpiratokban, metszetekben, festményekben, hosszabb-rövidebb írásokban nyilvánult meg a protestánsok között. A kor evangélikus és református egyházi tárgykultúráját bemutató igyekszünk képet adni a fellendülő gyülekezeti életről. A műtárgyakat könyvek, iratok egészítik ki. Kihasználva azt az alkalmat, hogy múzeumunk történetében először református egyházi tárgyak is szerepelnek kiállításunkon, igyekszünk tájékoztatást adni arról is, hogy milyen hasonlóságok és különbségek vannak a két felekezet tanításában és szokásaiban.

Korabeli templomtervek ismertetnek meg bennünket a kor templomépítészeté-

vel. A türelmi rendelet templomainak belső világát egy református Úr asztala és egy evangélikus oltár rekonstrukció idézi meg. Magyar nyelvű levéltári iratok illusztrálják, hogy a türelmi rendelet utáni korszak nem a vallásszabadságról, hanem csak a kisebbségi felekezetek „eltűréséről” szólt. A gyermekek felekezeti hovatartozásával való szomorú visszaélésekről számolnak be ezek a dokumentumok.

A tárlatra Debrecentől Sopronig kölcsönöztünk tárgyakat. Szeretettel hívjuk a református, illetve evangélikus gyülekezeti, bibliaórai, hittanos csoportokat és iskolai osztályokat. Előzetes jelentkezés alapján szakszerű vezetéssel várjuk látogatóinkat.

A Magyar Televízió toleranciáról készült összeállítását, benne a kiállításról készült beszélgetést, itt tekinthető meg:

http://videotar.mtv.hu/Videok/2013/05/05/13/Evangelikus_magazin_2013_majus_5.aspx

Forrás: <http://www.evangelikusmuzeum.hu>

Beküldte: Selmeczi Pálma
Evangélikus Országos Könyvtár

MINI KIÁLLÍTÁS

A HIT ÉVÉHEZ KAPCSOLÓDÓAN

A GÁL FERENC FŐISKOLÁN

XVI. Benedek pápa 2012. október 11-ei kezdettel meghirdette a Hit évét. Ehhez kapcsolódóan gondoltunk arra, hogy szerény lehetőségeinkhez mérten kialakítanunk egy kiállítást a könyvtár folyosóján.

Kiállításunk elsődleges célja, hogy odafordítsa a figyelmet a programra és tájékoztatást adjon elsősorban a szegedi eseményekről.

A Hit évének fontos mondanivalója: „újra föl kell fedoznunk a hit útját, hogy egyre világosabban meg tudjuk mutatni a Krisztussal való találkozás örömét és mindig megújuló életerejét.”

Ebben, mi könyvtárosok a magunk módján, a magunk eszközeivel tudunk segíteni. Az evangelizációt mi is gyakoroljuk, gyakorolhatjuk nap mint nap, a könyv-

ajánlókkal, az olvasóra való odafigyeléssel. A kiállítási anyag összeállításához segítséget nyújt a program hivatalos weboldala: <http://www.annusfidei.va/content/novaevelangelizatio/it.html>, a magyar nyelvű honlap: <http://hiteve.katolikus.hu/aktualis>. Se-

gítséget kapunk a szegedi eseményekkel kapcsolatban az egyházmegye sajtóreferensétől.

Tárlóinkban kiállítjuk a megjelenő könyveket, de helyet kapnak a szóróanyagok is. A kiállítás egyik szép, és értékes része a Szegedi Dóm havonta megjelenő anyaga, amelyet a Hit évéhez kapcsolódóan osztnak minden hónap elején a székes-egyházban.

Kövécse Ildikó

Gál Ferenc Főiskola Könyvtára

ÚJDONSÁG		ÚJDONSÁG	
	Frank Sawyer		Végheő Tamás [et al.]
	Nem reménytelenül		„...minden utamat már előre láttad” Görögkatolikusok Magyarországon
	Hernád Kiadó		Hajdúdorogi Egyházmegye
	Sárospatak, 2012.		Budapest, 2013.

NYILVÁNOSAN HOZZÁFÉRHETŐ ADATBÁZISOK

Az Interneten elérhető adatbázisok száma az elmúlt években mennyiségileg és minőségileg is dinamikusan növekedett. A folyamatosan változó – létrejövő, megszűnő, átalakuló – szolgáltatásokról hiánytalan bemutatást lehetetlen készíteni. Összeállításomban azokat az adatbázisokat gyűjtöttem össze, amelyeket a könyvtári tájékoztatás során, magam és kollégáim gyakran használunk. A hazai szolgáltatók közül, rangsor nélkül az alábbiakat ajánlom.

Az Arcanum Adatbázis Kft. publikus adatbázisai – <http://www.arcanum.hu/>

Magyarország vezető tartalomszolgáltató cége jelenleg 19 ingyenesen elérhető adatbázist szolgáltat. Ezek közül emel-nénk ki az Arcanum honlapjáról közvet-

lenül elérhető **Magyar Evangélikus Digitális Tárat (MEDiT)**, amely

gyűjti és ingyenesen közlést teszi a magyarországi evangélikusokkal kapcsolatos digitalizált dokumentumokat (teológiai műveket, folyóiratokat, levéltári iratanyaga-

gokat, muzeális könyveket). Szintén figyelemre méltó a **MaNDA:**

az Arcanum Kft. 2011-ben többek között egyházi könyvtárak speciális dokumentumainak digitalizálását végezte el. A feldolgozás fontos célja a feltárt anyagok és az intézményi sokféleség bemutatása volt.

Digitalizálásra kerültek folyóiratok, névtárak, iskolai értesítők, egyházkerületi jegyzőkönyvek, főiskolai évkönyvek és természetesen hagyományos könyvek is. További fontos projektek: Magyar Digitális Múzeumi Könyvtár, Magyar Zsidó Levéltár, Helyi Lapok projekt, amely immár összesen 435 kötetet dolgoz fel a különböző, helyi érdekelttségű, elsősorban napilapok közül.

EHM – (EPA-HUMANUS-MATARKA) közös kereső

A Miskolci Egyetem megvalósította a különböző országos könyvtári adatbázisok EPA, HUMANUS és MATARKA közös felületen történő keresetőségét. A digitális tartalmak tárolására szolgáló országos cikk-archívumot a Pannon Egyetemmel és az Országos Széchényi Könyvtárral együttműködve folyamatosan fejlesztik.

Az EPA (Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázis) a magyar vonatkozású elektronikus időszaki kiadványok könyvtári igényű nyilvántartására, illetve egyes folyóiratok archiválására szolgál, a HUMANUS az Országos Széchényi Könyvtár fejlesztésében a humántudományok magyar vonatkozású irodalmának és cikkeinek bibliográfiai adatait teszi hozzáférhetővé, míg a MATARKA a magyar szakfolyóiratok tartalomjegyzékeit dolgozza fel.

Az EHM szolgáltatása további adatbázisokkal bővült: IKER – Magyar Időszaki Kiadványok Repertóriuma (részalmaz: nem humántudomány), Magyar Nyelvű Filozófiai Irodalom Adatbázisa

(részalmaz: folyóiratcikkek), Nemere-cikkrepertórium, Romániai Magyar Társadalomtudományi Irodalom Adatbázisa (Kolozsvár), Digitalizált tartalmak (jelenleg 13 folyóirat teljes szövege).

Külföldi tartalomszolgáltatók közül, a magyarországi EPA vállalkozáshoz hasonlítható a **DOAJ – Directory of Open Access Journals** – a szabadon hozzáférhető tudományos folyóiratok keresője. Teljes szövegű, multidiszciplináris, angol nyelvű adatbázis. Keresőfelületén szerző, cím, folyóirat neve, ISSN, kulcsszó vagy absztrakt szava alapján tudunk keresni, vagy böngészhetünk (browse) az egyes tudományterületek Open Access folyóiratai között. Az adatbázis állományát a Lund University folyamatosan építi. Jelenleg több mint 8000 címet dolgoz fel, ebből kb. 92 cím a vallástudomány területéről származik.

A folyóiratokhoz hasonlóan az egyre növekvő számú, szabadon elérhető, tudomá-

nyos színvonalú, PDF-ben letölthető könyvek között lehet keresni a **DOAB – Directory of Open Access Books** honlapján.

A virtuálisan közös katalógusok egyik legjobban használható példája a **Karlsruher Virtueller Katalog** – <http://www.ubka.uni-karlsruhe.de/kvk.html>

– amelyben nemzetközi szinten kombináltan kereshetünk nem csak metaadatokat tároló könyvtári és könyvkereskedelmi katalógusokban, hanem a világ számos pontján működtetett Open Access adatbázisokban is, egyetlen keresőfelületen.

Jó böngészést kívánok mindenkinek!

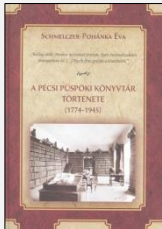
Zsohovszky Márta

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

ÚJDONSÁG	
	Bodó Sára
	Gyászdőben, a gyászolók lelkigondozásának lehetőségei
	Kálvin Kiadó
	Budapest, 2013.

ÚJDONSÁG	
	Margot Käßmann
	Anyák a Bibliában, 20 portré a ma embere számára
	Luther Kiadó
	Budapest, 2013.

ÚJDONSÁG	
	Bacher Vilmos
	Májmúni Mózes szentírásmagyarázata
	Gabbiano Print Kft.
	Budapest, 2013.

ÚJDONSÁG	
	Schmeltzer-Pohánka Éva
	A Pécsi Püspöki Könyvtár története (1774-1945)
	PTE Egyetemi Könyvtár
	Pécs, 2012.

A K2 KÍSÉRLETI MŰHELY RENDEZVÉNYEI

Az Országos Széchényi Könyvtárban 2013. április 4-én a K2 kísérleti műhely szakmai napján vettem részt, ahol a szervezők és az előadók célja a következő volt: elosztatni az elektronikus könyvekkel kapcsolatos kétélyeket és bemutatni az ezek által hordozott lehetőségeket.

Az e-book olvasókról Farkas István (Dworkyll) tartott előadást, bemutatta azokat a legfontosabb szempontokat, amelyek az eszközök kiválasztásakor lényegesek lehetnek. Ehhez a témához kapcsolódott Székffy Tamás rövid ismertetője, aki az e-könyvek másolás védelmére a legjobb megoldásnak a „dedikált példány-szolgáltatást” tartja. (Minden eladott e-bookot egyedi azonosítóval látnak el, így megakadályozva a széleskörű megosz-

tást.) A Magyar Elektronikus Könyvtárról, annak e-könyv gyűjteményéről Moldován István beszélt. Felhívta a hallgató-ság figyelmet arra, hogy a MEK-ben elérhető tartalmakat csak rész-

ben digitalizálták az

OSZK munkatár-

sai, számos eset-

ben a világhálóról

gyűjtötték azokat és csak

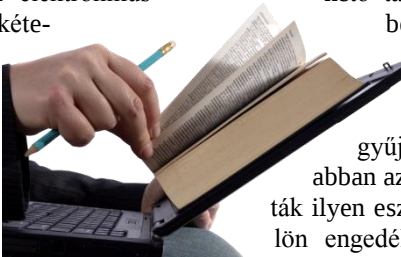
abban az esetben optimalizál-

ták ilyen eszközökre, ha arra kü-

lön engedélyt kaptak. Az ese-

mény zárásaként Racsko Réka

ismertette az általános- és középiskolákban végzett, az e-papírral és az e-könyvvel kapcsolatos kutatások eredményeit. A kutatás feltárta, hogy a minden korosztály számára egyre fontosabbá váló e-book használatában számos lehetőség rejlik, amelyet a közoktatásban is kamatoztatni lehetne.

Ezt követően, a harmadik K2 rendezvényre június 6-án került sor az OSZK-ban. Amint a Könyvtári Intézet munkatársa, Tóth Máté bevezetőjében elmondta, szerették volna, ha a résztvevők ezúttal az egyetemi hallgatók körében folyó kutatásokba nyerneek betekintést, hiszen – szemben a rutinból végzett „profi” kutatói feladatokkal – ezek a kutatások a fiatal hallgatók szakmai motiváltságának és lelkesedésé-

nek köszönhetően szakmailag igazán izgalmas témákkal foglalkoznak és ennek megfelelően valóban érdekes előadásokat hallhatunk majd tőlük.

A szervezők a könyvtárosokat képző intézmények vezetőivel egyeztettek az előadók kiválasztását illetően, így alakult ki a nap prog-

ramja.

A kísérleti műhely első előadója, Cselenkó Vera volt. A Kaposvári Egyetem hallgatója *Virtuális könyvtárak a fel-*

hőben című előadásában népszerű témát járt körül, különösen a könyvtárak virtuális szolgáltatásai szempontjából. A virtualitását abban határozta, meg hogy az adott szolgáltatás elhagyja a könyvtár falait. A számos új technológia új lehetőséget fog adni és ad már a jelenben is a könyvtáraknak, a mi feladatunk, hogy megismerve ezeket a technológiákat, éljük a lehetőséggel és könnyítsük meg ezáltal olvasóinknak az információkhoz való hozzáfutását.

A Szegedi Tudományegyetemről érkezett a következő előadó, Polereczki Anett. *Digital sinage megoldások* volt előadásának témája. Ezeket az igen érdekes technológiákat különösen a reklámpiar támogatásával dolgozzák ki és főleg reklám- és hasonló célokat szolgálnak. A nonprofit területek közül talán elsősorban a múzeumok alkalmazhatják nagy sikerrel, azonban a könyvtárakat is érinthetik, ha a digitális tájékoztatás területén alkalmazzuk ezeket az új lehetőségeket.

Igen érdekes előadást hallhattunk, a szintén Szegedről érkezett Hegedűs Szabinától, aki a *Tanyák bekapcsolása az információs kultúrába* címen mutatta be kutatási eredményeit. Egy konkrét terület, Zákányszék példája alapján.

Pál Vanda és Barton Dávid az Eötvös Loránd Tudományegyetemről érkeztek. *Az open access és az osztályozás* volt előadásuk címe. Körüljárták az open access törekvések történetét, majd itt is az új technológiák kerültek szóba, valamint a

feltérési eljárások összehangolásának, egységesítésének szükségessége.

Az internetes könyvcseré új kezdeményezés, de máris nagy népszerűsége tett szert. A Rukkola könyvcserélő oldal használói körében végzett kérdőíves kutatásáról számolt be Jávorka Brigitta a Pécsi Tudományegyetemről, *Az internetes könyvcseré világa* címmel.

Szintén a Pécsi Tudományegyetem hallgatója, Szalacsi Alexandra egy hasonlóan időszerű témát választott, az elektronikus könyvek világát. *E-könyvek kölcsönzése az Egyesült Államokban* című előadásából megtudtuk, egyre nagyobb teret nyer a könyvtári szolgáltatásokban ez a terület. Érdekes tendencia, hogy sokan meg is vásárolják a korábban kikölcsönzött műveket, így a kiadók sem

járnak rosszul. A köz-eljövő feladata az e-könyv kölcsönzés végleges kialakítása a könyvtárak részéről.

A nap utolsó előadása „kilógott” a sorból:

Laskó Judit, az Akadémiai Kiadó munkatársa számolt be a kiadónak a digitális könyvkiadás felé tett lépéseiről. Magyarországon jelenleg útkeresés zajlik ezen a területen, amiben könyvkiadók és a könyvtárak együttműködése nagyon fontos lenne.

A szakmai napról bővebb információ található, az előadások anyagával együtt a könyvtár 2.0 kísérleti műhely blogján:

<http://blog.konyvtar.hu/>

Tegzes Béla és Flier Gergely
Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára

AZ MKE WEBMAGAZINJA

Sajtótájékoztatóra kaptunk meghívást: 2013. március 26-án az OSZK-ban mutatták be az érdeklődők számára az MKE tervezett web-magazinját. Az internetes kiadvány pályázati támogatásból jön létre. A Nemzeti

Együttműködési Alap (NEA) három szám elkészítését finanszírozza. A magazin lehetőséget biztosít arra, hogy a nagy múlttal rendelkező, országos könyv táros szakmai szervezet egy online fórumon is hírt adjon magáról a szűkebb szakma, ugyanakkor minden – könyvtárak iránt

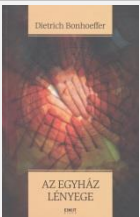
erdeklődő – olvasó számára. Ötvözni kívánja a hagyományost és az újat: a kiadvány lapszámokra tagolódik majd, állandó rovatokkal készül, de egy elektronikus, dinamikus felület lesz a közvetítő. A tervezett rovatok a közül néhány: Civil infó, Szervezeti élet, Szakmai műhely, Mentor, Portré, Szakmai barangolások, Könyvajánló, Sziporkák. Az első szám megjelenésekor a kiadvány a következő címet viseli majd: Könyvtárvilág. Az MKE webmagazinja. Főszerkesztője Kóródy Judit, aki a tájékoztatón azt is elmondta, hogy szívesen fogad segítséget, várja a cikkeket, az egyes rovatokhoz tartozó írásokat, ötleteket, s mindazt, ami előreviszi és fenntartja majd e kezdeményezést.

A webmagazin az elmúlt napokban megjelent, a <http://mke.info.hu/konyvtarvilag/> címen olvasható. Hasznos és érdekes információkat gyűjt, érdemes fellapozni. Szeretettel ajánlom a Kollégák figyelmébe.

Török Beáta
Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára

	
ÚJDONSÁG	
	Bacher Vilmos
	A leleplező ige
	A hermeneutikai helyzetek az Újszövetségben
	Hermeneutikai Kutató K.
	Budapest, 2013.

	ÚJDONSÁG
	Dietrich Bonhoeffer
	Az egyház lényege
	Exit Kiadó
	Kolozsvár, 2013.

KÜTYÜK ÉS KÖNYVTÁRAK

Engedelmeskedve a korszellemnek decemberben én is gazdagodtam egy újabb 'kütyüvel', egy nagy kijelzőjű okostelefonnal. Nem divatozni szándékozom vele, és persze ezek a sorok sem azért íródtak, elbüszkélkedjem a szerzeménnyel. Utazások alkalmával egyebek mellett internetezésre, levelezésre, és főként könyvolvasásra szántam. Ez utóbbi ok azután hamar elvezetett odáig, hogy elgondolkojam a mind népszerűbbé váló okostelefonok és tabletek könyvtári, sőt egyházi könyvtári vonatkozásairól.

Ma még talán megkérdezhetjük, hogy érdemes-e ezzel foglalkozni, keveseknek van ilyen gépük, és ők se a könyvtári területen akarják használni, hacsak nem számítjuk ide egy-két könyvoldal sutytyomban elkövetett lefényképezését a kézikönyvtári polcok rejtékében. De talán mégsem ártana elgondolkodni a lehetőségein, hiszen egyre többeknek van ilyen készülékük, és a használatuk – saját tapasztalatom szerint is – nagyon addiktív. Tizenéves gyermek nagybácsijaként arról is hamar kiokosítottak, hogy a tini korosztály számára a telefon szó alatt ma már csakis okostelefon értendő, tehát néhány éven belül uralkodó típusá válnak ezek a gépek. És ha a fiatalok ma még csak „facebookozásra” és internetezésre használják, később remélhetőleg eljutnak az értelmesebb alkalmazásokhoz is.

Ahogy használatba vettem a telefont, meglepődtem a letölthető programok

rendkívül széles kínálatán. Hamar megtaláltam térképalkalmazásokat és jó e-book olvasó programra is bukkantam. Kíváncsiságból a könyvtárak és az egyházak világának alkalmazásait is igyekeztem felderíteni.

Sokszor idézzük, hogy az evangéliumot hirdetni kell, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Immár ebből az okostelefonok sem maradnak ki. A napi szentírási szakaszok, imádságok, elmélkedések terjesztését már magyar nyelven is több letölthető program szolgálja.

A legtöbb a szentírásolvasást segíti akár teljes szöveggel, akár napi szakaszok elküldésével, és hozzájuk fűzött kommentárok, elmélkedések, vagy a szöveg felolvasása kapcsolódik hozzá. Ilyen például az Evangélium 365 vagy a Bibliaolvasó kalauz.

E mellett a felekezetek többsége igyekszik más módon is megjelenni a telefon képernyőjén. A Lutheran Útmutató a magyarországi evangélikus templomok elérhetőségét és a napi igét szolgáltatja. A Református nevű program híreket nyújt, és tájékoztat az 1% felajánlásokról. A Laudate és az AndroKAT – katolikus programok – az imaórák liturgiáját, a rózsafüzért és sok egyéb egyházi olvasmányt tesznek hozzáférhetővé a telefon segítségével.

A könyvtárak sajnos jóval kevésbé képviseltetik magukat a telefonos alkalmazások között. A Magyar Elektronikus Könyvtár keresőprogramja hasznos, de érdemes volna interaktívabbá tenni. Ezzel

szemben a French Library, a francia felsőoktatási könyvtárak szoftverét nagyon tetszetősnek találtam. A program ingyenes változatát próbáltam ki, mely sajnos zavaró helyeken elhelyezett reklámokkal sújtott, de mégis ügyes és hasznos program volna, ha francia könyvtárakban keresnék magamnak irodalmat. A keresés után a találatok bőséges adatai és a címlapfotók alapján el tudom dönteni, hogy melyik kötetre van szükségem. A kívánt könyvek fizikai megtalálását két eszköz segíti. Egy ikon segítségével a google booksban megnézhetem, hogy fel kell-e álljak a fotelból a könyv kézbeviteléhez. Egy másik segítségével pedig a kötettel rendelkező könyvtárak listáját találom meg. A könyvtárakról bőséges adatokat olvashatok, és gombnyomásra felhívhatom vagy a telefon GPS navigációja segítségével felkereshetem kiválasztott intézményt. Ha az idegesítő reklámokat és a fizetős változatok felkínálását nem veszem figyelembe (premium kb. 600 Ft, Pro 700 Ft), akkor hasznos programnak mondható. Habár mondhatjuk, hogy ugyanezt egy sima internetes közös katalóguson keresztül is megvalósíthatjuk, mégis lehet pozitív hozadéka az okostelefon kínálta lehetőségeknek, mert még kényelmesebbé tesszük a könyvtárhasználatot, javíthatjuk az olvasók rólunk kialakított véleményét.

Az alkalmazás kifejlesztése nem feltétlenül kötődik a könyvtárakhoz, vélhetően üzleti megfontolásokból született. A megjelenő reklámok és a fizetős változat ajánlása azt feltételezi, hogy ha nem is nagy piac számára, de mégis anyagi haszonra

számít. Vajon egy hasonló alkalmazás hogyan férne meg a könyvtárak világában, ahol az ingyenes szolgálat és a fizetős szolgáltatás egyszerre jelenik meg? Lehet-e ilyenben gondolkodni?

Az utóbbi két mondatból is érezhető, írásom inkább egyfajta hangos gondolkodásként született. Talán érdemes mégis elgondolkodni a kérdésen, ha már az ígahirdetés ilyen hamar helyet követel magának ezen a médiumon, vajon nem kellene-e nekünk könyvtáraknak is megjelenünk? Nem járulhatunk-e mi is hozzá a magunk speciális arculatával? A magyar keresztény alkalmazásokat jó részben nem az egyházi hatóságok hozták létre. Papok, lelkészek, buzgó hívek ötleteiből, munkálkodásából születtek meg. Vajon a könyvtáraknak, mint az információterjesztés legrégebbi intézményeinek nem kellene-e követnie a példát? Vagy mondhatjuk azt, ami bennem is sokszor felmerült: Hiszen ez – habár nehezebb formában, de valóságosabban – olvasható papíron is. Feltétlenül kell hozzá a „kütyü” is? Számomra is a papír könyv az igazi. Mégis örömmel olvasok a telefonon is, ha alkalom adódik rá: a vonaton vagy az áruházi sorban állásnál. Bízom benne, hogy még nem igaz rám a nemrég olvasott mondas: „Tudod mi az élet? Az ami elmegy melletted, miközben a telefonodat nyomkodod.” Talán csak azon múlik, hogy okosan használom-e, mit is olvasok ezen a telefonon, és hová jutok el a segítségével.

*Baranya Péter
Veszprémi Érseki Hittudományi
Főiskola Könyvtára*

ÖRÖKZÖLD

Ebben a rovatban olyan írásokat adunk közre, amelyek ugyan nem napjainkban íródtak, de a könyvtáros szakma számára örökre aktuálisak maradnak.

LENÉZETT KÖNYVEK

írta: Trócsányi Zoltán

Szobám egyik könyvállványán a legtarkább össze-visszaságban ép és rongyos, salátás szélű füzött, kék angyalbőr, barna borjú, fehér kutya- és disznóbőr-kötésű könyvek dülöngőznek egymás mellett, gerincükön még ma is friss és ragyogó aranyozással, vagy aranyozás nélkül és a legkülönbözőbb hatásokat váltják ki látogatóimból. Amikor egyik unokahúgom először megpillantotta e könyveket, meglepetten kiáltott fel: *mi-csoda antikvárium!* Egy másik laikus látogatóm csodálkozva csapta össze a kezét: *Istenem, mennyi kincs!* – Egy harmadik látogatóm, aki ért a könyvhöz, amikor végignézte a könyvállványon elhelyezett könyveimet, elbiggyesztette ajkát és így szólt: *bőrbazár!* Ezzel a legnagyobb megvetését fejezte ki régi könyveimmel szemben, mert antikvárius nyelven azokat a könyveket nevezik bőrbazárnak, amelyek értéktelen ócskaságokat őriznek sokat ígérő kötésekben.

Hát igen! Be kell ismernem, hogy ez a mutatós könyvállvány nem tartalmaz kincseket. Általában azt hiszik rólam, hogy nagy ritkaság-gyűjteményem van, és hogy könyvtáram igen jelentékeny könyvkincseket rejt magába. Sajnos, be kell ismer-nem, hogy az a néhány száz régi, helye-sebben ócska könyv, amely a könyvállvá-nyomat díszíti, s amely *sámomra* igen becses, többet mutat, mint amennyit az antikvár-piacon megér. [...] Mert e köny-vek egy „üres” századnak a könyvei, túl-

nyomórészt teológiai, prédikációs és imádságos könyvek, csak elvétele akad közöttük egy-egy olyan mű, amelyért könyveim végeladása esetén antikvárius hajlandó volna pénzt adni. [...] Az „üres” századnak e teológiai művei ti. olyan nagy példányszámokban jelentek meg és oly nagy példányszámban maradtak fenn máig is, hogy minden régi eredetű könyvtár ...bőségesen el van látva ve-lük. [...] Ezeket a könyveket rajtam kívül ma talán nem gyűjti senki más, sem teo-lógus, sem történész, sem irodalomtörté-nész. Pedig a történészek és irodalomtörté-nészek igen sok becses adatot találná-nak, ha ennek az üres századnak, a XVIII. századnak, a nemzetietlen kornak a vallá-sos irodalmát átkutatnák.

Ne gondolja senki, hogy vallásos rajon-gást szenvedek, és hogy én e vallásos műveket azért olvasgatom, mert ily irányú lelki szükségleteimet a modern kor teoló-giai művei nem tudnák kielégíteni. Távol-ról sem ez volt az oka annak, hogy én ezeket a könyveket végigolvastam. [...]

[...] A magyar irodalomtörténetírás [...] a XVIII. századot kinevezte *nemzetietlen* kornak, *üres* századnak, holott ekkor sok-kal több vallásos és egyházi mű jelent meg, mint az első századokban. [...] Igaz, hogy ebben a században nincsenek hitviták, nincsenek vértörvényszékek, gá-lyarabságra küldések, az ország területén belül már nincsenek háborúk, amelyeknek véres aktualitása kapcsán a magyar nem-

zeti lélek tragikus vívódásait és nagyobb problémáit ismernénk meg, – a magyar élet, a magyar ember egyéni élete azonban éppen úgy tele volt mindenféle napi problémákkal, egyéni tragédiákkal, betegséggel, halálozással, mint bármely más században, és ezt az életet, a magyar ember szürke, hétköznapi életét ismerjük meg a XVIII. század prédikációs irodalmából.

E prédikációk ugyanis nemcsak dogmatikai és erkölcstani kérdéseket tárgyalnak, hanem bekapcsolódnak a napi aktualitásokba is és ezeknek a prédikációknak a fejtegetéseiből sok olyan természeti katasztrófáról, aszályról, árvizekről, sáskajárásról, földrengésekről, döghalálról, stb. értesülünk, amelyeket történeti források jegyeztek fel számunkra. [...]

[...] Én nagyon szeretem lenézett könyvekből álló ócska magyar könyvtáramat. [...]

Én az én XVIII. századbeli könyvtáramat, amely főként egyházi, vallásos tar-

talmú könyvekből áll, nem nézem le, de annál jobban lenézem és megvetem azokat a XVII., XVIII. századbeli rossz klasszikus kiadásokat, valamint latin nyelvű teológiai munkákat, amelyek sokkal nagyobb tömegekben hevernek szanaszét pincékben és padlásokon, könyvtárakban és antikváriumokban. Ezek az igazi salabakterek, – hacsak nem valamely nagyobb, nevesebb nyomda kiadványai, vagy nem ékesítik őket valamely nagy mester metszetei. [...]

A régi könyv értéke mindig relatív: a különböző korok gyűjtőinek érdeklődésétől függ. Ami iránt nincs gyűjtői érdeklődés, a könyvpiacon értéktelen lom, makulatúrának való szemét, lenézett könyv. [...]

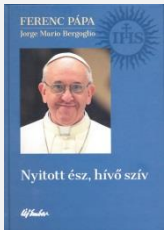
in: Könyvtári Szemle (1. évf.) 1934.

14. szám. – p. 108-110. (passim)

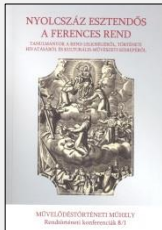
(A cikk közlésekor a korabeli helyesírást követtük.)

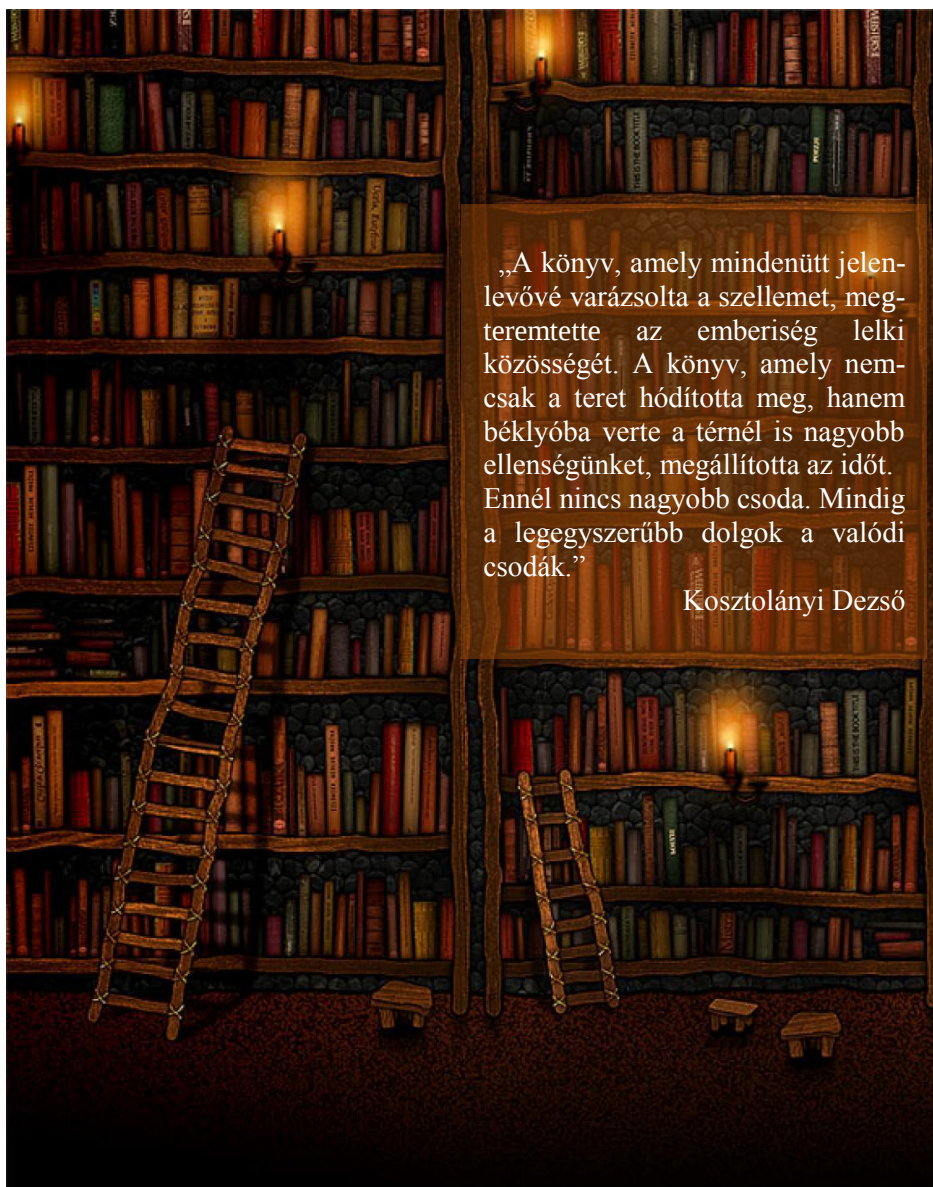

ÚJDONSÁG

	Ferenc pápa ; Tózsér Endre (ford.)
	Nyitott ész, hívő szív
	Új Ember Kiadó
	Budapest, 2013.

ÚJDONSÁG

	Medgyesy S. Norbert [et al.] (szerk.)
	800 éves a ferences rend : tanulmányok a rend lelki- ségéről, történeti hivatásá- ról és kulturális-művészeti szerepéről I-II.
	Írott Szó Alapítvány, Magyar Napló
	Budapest, 2013.

„A könyv, amely mindenütt jelenlévővé varázsolta a szellemet, megteremtette az emberiség lelki közösségét. A könyv, amely nemcsak a teret hódította meg, hanem béklyóba verte a tért is nagyobb ellenségünket, megállította az időt. Ennél nincs nagyobb csoda. Mindig a legegyszerűbb dolgok a valódi csodák.”

Kosztolányi Dezső

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2013. június 20.

Kiadja: Egyházi Könyvtárak Egyesülése **Szerkesztő:** Török Beáta
Tördelte: Tegzes Béla **E-mail:** biblio@sapientia.hu **Telefon:** 1-486-4421